

Drogprevenációs, egészség-megőrző, mentálhigiénés, szexuális felvilágosító tevékenységek

Jelen szabályozás a 2020 tavaszán-nyarán kidolgozandó szakmai program *nevelési program* részét képezi a jövőben. (*Nevelési program: A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok*)

1. Prevenció, egészségmegőrzés (szenvedélybetegség kialakulását megelőző program)

A program célja, feladatok

- Az iskolában dolgozó szakemberek (pedagógusok és az oktatást segítő szakemberek) tájékoztatása a drogokkal kapcsolatos kérdésekről (drogok, használatuk, következményeik, jogi szabályozás), drog prevenációs eszközökről, amelyeket az osztálymunkában felhasználhatnak (demonstráció, ismertetés).
- Az önismeret, a szorongásoldási készség, konfliktus-feldolgozási készség fejlesztésével, hiteles információk adásával, a szerhasználatra vonatkozó attitűd befolyásolásával felkészíteni a *tanulókat* arra, hogy a drogok csábítása esetén nemet mondjanak. *Várható változás:* a drogfogyasztással kapcsolatos attitűd megváltozása.

Drog prevenációs program - középfokú oktatási intézmény 9-10. osztály

1. modul: önismeret; egészségtudatos magatartás; csoporthatások befolyásoló szerepe; konfliktushelyzetek keltette szorongások felismerése; a szorongáscsökkentés drogmentes lehetőségei;

2. modul: drogismeret; drogok hatása, veszélyei, következményei; "nemet mondani" készség javítása; jogi szabályozás; segítő intézmények; drog és bűnözés kapcsolata,

Módszerek:

ismeretátadás; beszélgetés; kiscsoportos munka; helyzetjáték; asszertív módszerek gyakorlása; videofilm megtekintése, megbeszélése.

Pedagógusok részére tervezett programok

Pedagógusoknak primer drog prevenációs tájékoztatás

A szakmai szervezet drog prevenációs képzése az iskolai tantestület összes pedagógusa (ill. az iskolaorvos és az iskolavédőnő) részvételével.

A pedagógusoknak tartandó továbbképzés célja:

- olyan ismereteket kapjanak a szakmai szervezet munkatársától, amelyet, mint hiteles információkat továbbadhatnak diákjaiknak,
- olyan megoldási módzatokra kapjanak ötleteket, amelyek segítik őket abban, hogy adott helyzetben érzékenyebbek legyenek a probléma észlelésére, a segítségnyújtásra,
- támpontokat kapjanak ahhoz, hogyan építsék be mindezt a mindennapi nevelő munkájukba.

Pedagógus drog prevenciók team segítése

A továbbképzés célja, hogy a pedagógus csapatot alkotók olyan ismereteket kapjanak a szakmai szervezet munkatársától, amelyet, mint hiteles információkat továbbadhatnak diákjaiknak, - olyan megoldási módokra kapjanak ötleteket, amelyek segítik őket abban, hogy adott helyzetben érzékenyebbek legyenek a probléma észlelésére, a segítségnyújtásra, - támpontokat kapjanak ahhoz, hogyan építsék be a drogmegelőző tevékenységet a mindennapi nevelő munkájukba. A képzést az iskolai egészségstratégiáért felelős helyettes vezető, a szabadidőszervező, az osztályfőnöki munkaközösség vezető, az iskolaorvos, a védőnő, valamint az iskolai egészségnevelésben hangsúlyos részt vállaló és más érdeklődő pedagógusok részvételével tervezhető.

Várható hatások, eredmények

- a drogfogyasztással kapcsolatos attitűd megváltozása, egészségtudatos magatartás mind a három célcsoportnál (tanuló, szülő, pedagógus)
- a pedagógus használható információkat és módszereket kaphat a hatékonyabb egészségfejlesztő munkájához
- a szülő lehetőséget kap arra, hogy a kapott ismeretek hatására szokásait változtassa, ezzel hatékonyabb mintanyújtóként érvényesülhet; valamint a gyermeknevelési stratégiájának átalakításához kaphat útmutatót

2. Egészségnevelési (szexuális felvilágosító) program

Az egészségnevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, de közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségfejlesztésben. Különböző elvi megfontolások teszik az iskolát elsődleges fontosságúvá az egészségnevelési munkában.

Rendelkezzenek a tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében. - A tanulók bővítsék az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket. - Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés az egészségi állapot között. - Alakuljon ki a tanulóknak az önmagukkal szembeni felelősségérzet. - Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák. - A tanulók értelmezzék helyesen azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyi kapcsolatok minőségén múlik. - A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.

1. modul: Testápolás – személyi higiéné – öltözködés

A testápolás alapja a tisztaság. A bőr a haj, a köröm ápolásának módjai. A kozmetikai szerek használatának veszélyei. A bőrbetegségek. Az életkornak megfelelő öltözködés. Ebben az életkorban a megváltozott fizikai sajátosságok következtében különös figyelmet igényel a személyes higiénével való fokozott foglalkozás.

Családi élet jelentősége.

Én és helyem a családban. A kapcsolati háló fontossága. A barátság, mint a kapcsolati rendszer egyik alapja. Az önismeret jelentése, szerepe és fontossága. Konfliktusok a kapcsolati rendszerben

Módszerek: beszélgetés, kiselőadás az öltözködés kultúrájának változásairól, testápoló szerek bemutatása, könyvek ajánlása. anekdota gyűjtés a család életével kapcsolatban. Ötletbörze: Mi a család szerepe? Szituációs játék: Hogyan oldhatók fel az összeütközések? Rajz készítése: Milyen a családot? Milyen családot szeretnél? Mikor érzed jól magad a családban? címmel. Családfa készítése.

2. modul: Kortárskapcsolatok – szexualitás

A csoportba tartozás, befogadás, kölcsönös megbecsülés. Helyük a kortárs csoportban. A kortársak pozitív befolyásoló szerepének hangsúlyozása, figyelemfelhívás a negatív hatás formáira. A megfelelő ellenállókészség kialakítása. Nemi szerepek vállalása. A testi kapcsolatok kölcsönös felelőssége. A választás ízlés- és értékűkröző mivoltának megláttatása.

Fogamzágatlás, nemi életre felkészítés

Nagyon fontosnak tartjuk a prevencióra helyezni a hangsúlyt, a fiatalok nemi életre való felkészítésének része legyen a nemi betegségekről ismeretek átadása, valamint az abortuszok számának csökkentése a fogamzágatlás lehetőségeinek megismerésével.

Nemi úton terjedő betegségek

Nagyon fontosnak tartjuk a prevencióra helyezni a hangsúlyt, a fiatalok nemi életre való felkészítésének része legyen a nemi betegségekről (AIDS) ismeretek átadása, valamint az abortuszok számának csökkentése a fogamzágatlás lehetőségeinek megismerésével.

Módszerek: beszélgetés, előadás, szerep és szituációs játékok.

Szervezési kérdések

Személyi feltételek: felkészült/felkészített osztályfőnökök. (Iskolai szociális munkás, iskolai védőnő bevonásával és/vagy megszervezni, hogy a szociális munkás vezesse a foglalkozásokat.)

Keret: osztályfőnöki óra

Javasolt évfolyam: 9-10. évfolyam

Javasolt óraszám: 2-2 óra/osztály

Kapcsolati háló

A fentiekben ismertetett prevenció program mellett rendkívül fontos az ún. kapcsolati háló kialakítása. Az iskolai szociális- és gyermekvédelmi tevékenység, különösen a hiányzások leszorítására tett intézkedések, iskolában folyó mentálhigiénés tevékenységek, valamint támogató szakemberek biztosítása.

Az első lépés a felmerülő problémák azonosítása, amelyek megoldásában az iskola nem kompetens, vagy amelyek kezelésében külső partner bevonására van szükség. Intézményünkbe egyre több hátrányos helyzetű fiatal jár, akik olyan problémákkal érkeznek otthonról, amelyek veszélyeztetik a diákok iskolai előmenetelét.

A problémák azonosítása, tipizálása:

- Nevelési tanácsadó, gyermekpszichiátria kompetenciájába tartozó súlyos problémák
- Családi problémák
- Gyógyszeres kezelést igénylő mentális állapot

- Szülőkkel való együttműködésnek az a szintje, ami már jelentős hatással van az iskolai életre
- Gyakori vagy rendszeres hiányzás
- Antiszociális viselkedés
- Elhanyagoló bánásmód a szülők részéről
- Rossz anyagi háttér
- Családon belüli konfliktusok, otthoni agresszió
- Diáktársakkal szembeni agresszió
- Tanárokkal szembeni agresszió
- Drogfogyasztás
- Magatartási problémák, tanóra megzavarása
- Krízishelyzetek, öngyilkossági kísérlet, azonnali beavatkozást igénylő helyzetek
- Szülők hozzáállása (kötelességtudat hiánya)

Segítő partnerek, szervezetek meghatározása:

- Iskolai szociális munkás
- Iskola pszichológus, mentálhigiénés szakember
- Nevelési tanácsadó
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermekvédelmi Szakszolgálat
- Szabálysértési Hatóság
- Rendőrségi szakember
- Védőnő, iskolaorvos
- Szülők, gondviselők
- Civil szervezetek, alapítványok

Drogprevenációs, egészség-megőrző, mentálhigiénés, szexuális felvilágosító tevékenységek folyamatokban:

Ssz.	Tevékenységek	Felelős	Közreműködő	Felhasznált erőforrások	Módszer	Határidő /időtartam/	Bemenő (felhasznált) dokumentum/adat	Keletkező dokumentum	Ellenőrzés, értékelés
1.	Szülőkkel való szoros együttműködés	osztályfőnök	szülő, oktató, kollégiumi csoportvezető	számítógép, papír, irodaszer, KRÉTA, telefon	írásbeli jelzés; személyes beszélgetés, telefonon történő egyeztetés, szülői értekezlet, fogadóóra	folyamatos	KRÉTA, egyéb a tanulókra vonatkozó dokumentáció	értesítő levél, szükség esetén jegyzőkönyv	igh.
2.	A tanulók mentális és egyéb problémáinak kezelése	osztályfőnök, kollégiumi csoportvezető	iskolai szociális munkás, iskola pszichológus	helyiség a beszélgetésekhez	személyes beszélgetés	folyamatos	-	feljegyzés (nem kötelező)	igh.
3.	BTMN-s tanulók fejlesztése, nevelési tanácsadás; pszichés állapot feltárása; pszichológiai konzultáció	iskola pszichológus	fejlesztő pedagógus, osztályfőnök	papír, írószer, internet, telefon, nyomtatványok	személyes vagy írásbeli kapcsolattartás	folyamatos	érvényes vizsgálati eredmények; KRÉTA; oktatói, osztályfőnöki, kollégiumi jelzések	a nevelési tanácsadó által kiadott vizsgálati jegyzőkönyvek, egyéb javaslatok	igh.
4.	Bűnmegelőzés, felvilágosító tevékenység	iskolarendőr	osztályfőnök, diákok, kollégiumi nevelők	papír, írószer, internet, telefon	előadás; kiscsoportos foglalkozás	folyamatos	oktatási segédanyag	beszámoló, jelenléti ív	igh.

Ssz.	Tevékenységek	Felelős	Közreműködő	Felhasznált erőforrások	Módszer	Határidő /időtartam/	Bemenő (felhasznált) dokumentum/adat	Keletkező dokumentum	Ellenőrzés, értékelés
5.	Mentálhigiénés gondozás, szociális gondozás, felvilágosító tevékenység	osztályfőnök, kollégiumi csoportvezető	iskolaorvos, védőnő, iskolai szociális munkás, iskola pszichológus	orvosi (védőnői) rendelő felszereléssel	személyes vagy írásbeli kapcsolattartás, előadás; kiscsoportos foglalkozás, egyéni foglalkozás	folyamatos	egészségügyi állapotot igazoló dokumentáció jogszabályok; felvilágosító anyagok	egészségügyi állapotot igazoló dokumentáció ; jegyzőkönyvek; jelenléti ívek; beszámolók	igh.

Melléklet: